

Fintech startup's Success Drivers and Social Consequences in Iran

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Arefeh Roshani¹

Azam Rahimi Nik^{2*}

Ahmad Vedadi³

Mansoureh Aligoli⁴

How to cite this article

Arefeh Roshani, Azam Rahimi Nik, Ahmad Vedadi, Mansoureh Aligoli, Fintech startup's Success Drivers and Social Consequences in Iran, *Journal of Islamic Life Style Centered on Health*, 2022:5(4): 529-538.

1. PhD student, Department of Business Administration, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Department of Business Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)
3. Department of Public Administration, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
4. Department of Business Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: Aza.Rahiminik@iauctb.ac.ir

Article History

Received: 2021/10/12

Accepted: 2022/01/09

Published: 2022/03/16

ABSTRACT

Purpose: The rapid growth in the use of financial technology along with the development of digital capabilities has changed today's living environment. The Internet has changed everyday life, relationships and culture of people. Moreover, extension of financial infrastructure based on modern technologies made challenges for traditional complex financial systems. Which of these led to the explosion of fintech startups and outbreak of covid-19 pandemic caused to speed up changes, especially social changes.

Materials and Methods: This study was conducted with the aim of identifying drivers and social consequences of fintech startup's success in Iran. The current research is based on empirical study and is done with a deductive approach. From the point of method, it is qualitative research and grounded theory has been used to analyze expert interviews. 10 eligible individuals participated in this study by non-probabilistic and purposeful sampling. Gathered data has been analyzed with MaxQDA software.

Findings: The results of the qualitative analysis of expert interviews showed that the success of Iran's fintech startups through trust building, communication, interactions, designing and implementing appropriate marketing mix which can lead to changes at society (change of lifestyle, improvement of quality of life, technological growth) and have positive consequences for businesses (revival small businesses, create new businesses, facilitate and accelerate the development of financial services, reducing the cost of providing and receiving financial services).

Conclusion: One of the strategies that facilitate success is building trust between users, investors and team members. In the prevailing ambiguous political conditions, extensive sanctions, economic instability, extreme fluctuations in capital markets, along with the inherent uncertainty of startups, increases the difficulty of starting a startup and investing decisions.

Keywords: Startup, Fintech, Social Consequences, Success, Grounded Theory

شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی موفقیت

استارت‌آپ‌های فینتک ایران

عارفه روشنی^۱

دانشجوی دکتری، گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

اعظم رحیمی نیک^{۲*}

گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

احمد ودادی^۳

گروه مدیریت دولتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

منصوره علیقلی^۴

گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

هدف: رشد چشمگیر استفاده از فناوری مالی همزمان با توسعه توانمندی‌های دیجیتال، محیط زندگی امروز را دچار تحول کرده است. انقلابی که اینترنت در سبک زندگی انسان مدرن و مراودات و فرهنگ او به وجود آورده و چالشی که توسعه زیرساخت‌های مالی مبتنی بر تکنولوژی‌های نوین، در ساختار پیچیده سیستم‌های مالی سنتی ایجاد کرده، انفجاری در تولد استارت‌آپ‌های فینتک را منجر شده است. این تغییرات با وجود پاندمی کرونا سرعت بیشتری به خود گرفته و بی‌تردید یکی از تاثیرپذیرترین حوزه‌ها، زندگی روزمره افراد است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه با هدف شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران انجام شده است. پژوهش حاضر مبتنی بر فلسفه تجربه‌گرایانه است و با روش قیاسی انجام شده است. از منظر هدف نیز یک پژوهش بنیادی است که با روش داده بنیاد صورت گرفته است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۰ نفر از بنیانگذاران استارت‌آپ‌های فینتک است که با روش نمونه‌گیری غیراحتمالی و هدفمند در این مطالعه شرکت کردند. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌ساخت یافته است. داده‌های پژوهش با نرم‌افزار MaxQDA تحلیل شده است.

یافته‌ها: نتایج تحلیل کیفی مصاحبه‌های خبرگان نشان داد موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک ایران از طریق اعتمادسازی، ارتباطات و تعاملات، طراحی و اجرای آمیخته بازاریابی مناسب می‌تواند منجر به پیامدهایی در سطح جامعه (تغییر سبک زندگی، ارتقای کیفیت زندگی، پیشرفت تکنولوژیک) شده و پیامدهای مثبتی برای کسب و کارها (احیای کسب و کارهای کوچک، ایجاد کسب و کارهای

جدید، تسهیل و تسریع ارائه خدمات مالی، کاهش هزینه ارائه و دریافت خدمات مالی) ایجاد می‌کند.

نتیجه‌گیری: از راهبردهایی که رسیدن به موفقیت را تسهیل میکند اعتمادسازی بین کاربران، سرمایه‌گذاران و اعضای تیم می‌باشد. در شرایط مهیم سیاسی حاکم، وجود تحریم‌های گسترده، بی‌ثباتی اقتصادی، نوسانات شدید بازارهای سرمایه در کنار عدم قطعیت ذاتی استارت‌آپ‌ها، دشواری تصمیم‌گیری‌های راه‌اندازی استارت‌آپ و سرمایه‌گذاری را بیشتر می‌کند.

واژگان کلیدی: استارت‌آپ، فینتک، پیامدهای اجتماعی، موفقیت، رویکرد داده بنیاد

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۹

* نویسنده مسئول: Aza.Rahiminik@iauctb.ac.ir

مقدمه

گرایش شرکت‌های کارآفرین به استفاده از فناوری مالی افزایش پیدا کرده است. شفافیت اطلاعات، قانونمندی مدیریت مالی و هماهنگی مالی از دستاوردهای مهم فینتک در شرکت‌های کوچک و متوسط است. رشد سریع فناوری و ویژگی‌های خاص شرکت‌های کارآفرین مانند چابکی و فناوری‌محور بودن نرخ استفاده از فینتک را افزایش داده است (۱، ۲). فینتک نوآوری‌هایی است که فناوری و فعالیت‌های مالی را با هم پیوند می‌دهد. به عبارت دیگر به شرکت‌هایی اشاره دارد که از فناوری برای ارائه خدمات مالی به مشتریان و صنعت استفاده می‌کنند. شرکت‌های فعال در زمینه فناوری‌های مالی عموماً استارت‌آپ‌هایی هستند که تلاش می‌کنند خودشان را در سیستم‌های مالی جا بیندازند و شرکت‌های سنتی را به چالش بکشند (۳). استارت‌آپ‌ها رشد سریعی دارند و در جهت تولید راه‌حلی نوآورانه و دوام پذیر برای رفع یک نیاز در بازار شکل گرفته‌اند. این شرکت‌ها معمولاً مبتنی بر ایده‌هایی ریسک‌پذیر هستند و استفاده از فناوری لازمه رشد و بقای آنها محسوب می‌شود. به همین دلیل استفاده از فناوری مالی در دستور کار چنین شرکت‌هایی قرار دارد (۴).

دلایل متعددی برای رشد و گسترش استارت‌آپ‌های فینتک می‌توان شناسایی کرد. فینتک در واقع به عنوان جایگزینی برای رویه‌های سنتی مالی در نظر گرفته می‌شود. نخستین عامل تکامل پارادایم‌های جدید تکنولوژیکی از جمله اینترنت اشیای صنعتی، اپلیکیشن‌های موبایلی، ارزهای دیجیتال، بلاکچین و هوش مصنوعی است. گرایش به آن اعتماد و اطمینان از این فناوری است که بویژه بعد از بحران‌های مالی سال ۲۰۰۸ مطرح گردید. دیگر آنکه نوآوری‌های مالی حاصل از این رویکرد باعث افزایش چابکی، کارایی، اثربخشی، کاهش هزینه‌ها و افزایش یکپارچگی در مجموعه می‌شود. سوم هم آنکه فینتک هماهنگی کاملی با فناوری دارد و همواره به استارت‌آپ‌ها این امکان را می‌دهد تا از آخرین فناوری‌های موجود استفاده کنند (۵). آمار و ارقام گواهی رشد بسیار چشمگیر سرمایه‌گذاری‌های جهانی روی فینتک در حدود ۶۰ میلیارد دلار از سال

اثر غیرقابل انکار فضای نوآفرینی ایران بر جامعه و اقتصاد کشور را نشان می دهد.

با توجه به این که استارت‌آپ‌های فینتک مجموعه‌های کارآفرین، نوآور و بویایی هستند که در ایجاد تغییرات اجتماعی نقش موثری دارند، ارائه الگوی عوامل موفقیت در این صنعت و تاثیرات آن بر جوامع از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. از طرفی با وجود روند رو به رشد فناوری مالی، جامعه ایران در سال‌های آینده ناگزیر از ایجاد زیرساخت‌های لازم برای گسترش استارت‌آپ‌های فینتک می باشد. با این حال تاکنون تحقیقاتی راجع به موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک ایران و ایجاد تغییرات اجتماعی انجام نشده است. برای این منظور، شناسایی و ارائه یک الگوی بومی مبتنی بر پیش‌ران‌های استارت‌آپ‌های فینتک ایران در ایجاد تغییرات اجتماعی مورد مطالعه قرار گرفته است. در این پژوهش به سوالات اساسی زیر پاسخ داده می شود: عوامل زیربنایی موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟ چگونه استارت‌آپ‌های موفق در ایجاد تغییرات شاخص‌های نهایی پایش موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک ایران نقش دارند؟ جهت پاسخ به سوالات این تحقیق، ابتدا مروری بر ادبیات پژوهش و مطالعات کاربردی انجام شده، ارائه خواهد شد. سپس روش تحقیق، ابزارهای گردآوری داده‌ها و تکنیک‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها مشخص می شود. با استفاده از روش تحلیل داده بنیاد مهمترین مقوله‌ها شناسایی و اعتبارسنجی خواهد شد. در پایان نیز پیشنهادهای کاربردی براساس نتایج پژوهش ارائه شده است.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

با مروری بر ادبیات استارت‌آپ با تعاریف مختلفی از این شرکت‌های نوپا مواجه می شویم که چکیده‌ای از آنها را در اینجا بیان می کنیم. بحث استارت‌آپ در دنیای دات کام که مبتنی بر فناوری اطلاعات بوده، ظهور کرده و از میان آن، شرکت‌های بزرگی به وجود آمده اند. (۹). شرکت نوپا یا استارت‌آپ به یک شرکت یا کسب و کاری گفته می شود که به تازگی در نتیجه کارآفرینی ایجاد شده، رشد سریعی دارد، و در جهت تولید راه حلی نوآورانه و دوام پذیر برای رفع یک نیاز در بازار شکل گرفته است (کاویانی و همکاران، ۱۳۹۷). می توان این چنین بیان نمود که استارت‌آپ‌ها کسب و کارهایی هستند که برای اولین بار توسط شخص یا شرکتی راه اندازی می شوند و قبل از آن نمونه‌ای دیگری از آن در کشور یا حتی در دنیا وجود نداشته است. استارت‌آپ یک رویداد و همایش کار آفرینی نیست، یک وب سایت یا یک نرم افزار موبایل، لزوما یک استارت‌آپ نیست (۱۰).

استارت‌آپ به ویژه در کشورهای در حال توسعه، به عنوان موتور نوآوری به حساب می آیند. کسب و کارهای کوچک و نوپا اغلب به عنوان منبع تخریب خلاق در نظر گرفته می شوند. زیرا آنها محصولات جدیدی را معرفی می کنند که باعث سرنگونی و اختلال موقعیت شرکت‌های فعلی می شود (۱۱). در جدول ۱ به تعاریف مختلفی در خصوص استارت‌آپ و نکات آنها اشاره می گردد.

۲۰۱۸ تا کنون می باشد. در نتیجه همین روند سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر طی پنج سال بعدی بیش از ۱۲ میلیارد دلار در استارت‌آپ‌های فینتک سرمایه گذاری کرده‌اند. براساس گزارش‌های رسمی منتشر شده انتظار می رود طی سه تا پنج سال آینده ۸۲٪ از خدمات مالی با استفاده از فناوری مالی (فینتک) ارائه شوند. این آمار و ارقام بر اهمیت موضوع تاکید دارد. به نظر می رسد شرکت‌های نوآفرین و استارت‌آپ‌های پیشگام در استفاده از فناوری مالی به اهرم رقابتی قدرتمندی در بازارهای به سرعت در حال تغییر و رقابتی دست خواهند یافت (۶).

بین حوزه های نه گانه فینتک، صنعت بانکداری و پرداخت بیشترین تحول را از دگرگونی فناوری داشته و الگوهای جدید کسب و کاری در حال معرفی شدن می باشد. بسیاری از بانک ها دسترسی مشتریان به اطلاعات مالی را از طریق تلفن همراه در هر زمان و مکانی را فراهم کرده اند ولی مقررات و بروکراسی سختگیرانه بانکی و سرعت عمل پایین بدنه سنگین بانک‌ها، باعث ظهور شرکت‌های نوپا و جوانی شده است که تحت تاثیر مقررات شدید رگولاتوری نبوده و از طریق چابکی می توانند به سرعت شروع به تولید محصولات و خدمات نوآورانه و کاربرپسندتر، ارزان تر و با کیفیت بالاتر نمایند. استارت‌آپ‌های فینتک با شناخت بازار و خواسته مشتریان، خدمات متنوعی را به آنان ارائه می کنند که بانک‌ها به دلیل محدودیت‌های ساختاری، قادر به انجام آن نبوده و یا فاقد صرفه اقتصادی برای آنها هستند. فینتک‌ها سهم بزرگی در تراکشن‌های مشتریان پیدا کرده و بازیگران اصلی بازار خدمات مالی محسوب می شوند (۷). استفاده از فناوری مالی قابلیت‌های بسیاری دارد که نباید مورد غفلت گیرد. در اقتصاد جهانی، اهمیت فزاینده استفاده از فناوری مالی به عنوان یک اصل پذیرفته شده است. رشد سریع فینتک‌ها، دورنمای کسب و کار شرکت‌های نوآفرین را که نیازمند راه‌حل‌های نوآورانه هستند، تغییر داده است. اثرگذاری استارت‌آپ‌ها در جوامع کشورها به طور فزاینده‌ای تشدید شده و باعث خلق رفاه، ایجاد شغل و تولید محصولات نوآورانه شده است و این به رشد اقتصادی کشورها کمک کرده است. به هر صورت همکاری نزدیک ارائه‌دهندگان فینتک با نظام‌های مالی این فرصت را فراهم می آورد تا از مزیت‌های نسبی ارائه خدمات مالی ارزان قیمت و با کیفیت برخوردار شد و هم ریسک مالی را تا حد امکان کاهش داد (۸).

در سال‌های اخیر پاندمی کرونا در سرعت بخشیدن به پذیرش خدمات مالی دیجیتال توسط مردم و دولت‌ها با استدلال ارتقای امنیت، کاهش هزینه‌ها و گسترش ابزارهای بدون تماس تاثیر بسزایی داشت. دریافت سرویس‌های مالی مبتنی بر فناوری باعث رشد درآمد افراد جامعه و گسترش عدالت اجتماعی در یک کشور می شود. ظهور استارت‌آپ‌های فین تک هزینه های ارائه سرویس به مردمی که از خدمات مالی محروم هستند را کاهش داده و مسائل و مشکلات اجتماعی این قشر را رفع می کند. در گزارشی که توسط مرکز توسعه تجارت الکترونیک وزارت صنعت، معدن و تجارت ایران منتشر شده است، حجم ریالی تجارت الکترونیک ایران ۱،۲۳۷ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ گزارش شده است که این رشد

در جدول ۱ به تعاریف مختلفی در خصوص استارت‌آپ و نکات آنها اشاره می‌گردد.

تعریف	نهاد
استارت‌آپ فراتر از یک شرکت نوپا است. لغت استارت‌آپ مرتبط با کسب‌وکاری است که عموماً فناورانه است و قابلیت رشد بالایی دارد. به دلیل بالا بودن خطر سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری به دنبال یافتن استارت‌آپی با بیشترین قابلیت برگشت سرمایه و همچنین کمترین خطر هستند.	آمریکا (سازمان کسب‌وکارهای کوچک)
هویتی را می‌توان استارت‌آپ نامید که دارای سه ویژگی زیر باشد: ✓ بیش از ۵ سال از تشکیل / تثبیت آن نگذشته باشد. ✓ گردش مالی سالیانه آن کمتر از ۲۵ کروڑ روپیه (معادل ۳۰۷ میلیون دلار آمریکا) باشد. ✓ به سمت نوآوری، توسعه، به کارگیری یا تجاری سازی محصول، فرآیند یا خدمت فناورانه جدیدی حرکت کند.	هند (وزارت تجارت و صنعت)
استارت‌آپ شرکتی تازه تأسیس است که شروع به توسعه کرده. استارت‌آپ‌ها معمولاً کوچک هستند و در ابتدای کار خود، توسط سرمایه فرد یا افرادی (بنیان‌گذاران)، تأمین مالی می‌شوند. این شرکت‌ها به ارائه یک محصول یا خدمتی می‌پردازند که در حال حاضر در بازار وجود ندارد. در مراحل اولیه که استارت‌آپ‌ها به توسعه، تست و بازاریابی محصول یا خدمت خود مشغولند، هزینه‌ها از درآمدهای آنها پیشی می‌گیرد. استارت‌آپ‌ها نرخ شکست بالایی دارند که سرمایه‌گذاران را بر آن می‌دارد که علاوه بر آینده کسب‌وکار، به تجربه مدیریتی نیز توجه کنند.	پایگاه Investopedia
مراحل اولیه در چرخه حیات یک شرکت که کار آفرینان از نقطه ایده اولیه به جایگاه مطمئن در گردش مالی می‌رسند و پایه و اساس ساختار کسب‌وکار خود را بنا نهاده و شروع به فعالیت یا تجارت می‌نمایند.	Business Dictionary
هر کسب و کار نوپایی که با یک ایده نو و هر کسب و کار نوپایی که با یک سرمایه اولیه وارد راندهای سرمایه‌گذاری شده است. از این منظر تا کنون ۱۲۰۰ استارت‌آپ یکتا در ایران شناسایی شدند که از سرمایه‌گذارها سرمایه جذب کرده اند. سرمایه اولیه وارد راندهای سرمایه‌گذاری شده است. از این منظر تا کنون ۱۲۰۰ استارت‌آپ یکتا در ایران شناسایی شدند که از سرمایه‌گذارها سرمایه جذب کرده اند.	انجمن استارت‌آپ های فینتک ایران

ممکن می‌شود. موفقیت شرکت‌هایی که از یک گاراژ خانگی آغاز شده‌اند و اکنون به دستاوردی عظیم بدل گشته‌اند، استارت‌آپ‌ها را بیش از همیشه بر سر زبانها انداخته‌اند. بررسی مجله هاروارد بیزینس نشان می‌دهد که بخش فناوری اطلاعات در تمام اقتصادهای بزرگ و در حال رشد جهان، در حال پیشی گرفتن از بخش‌های سنتی و متداول اقتصاد مانند معدن، صنایع و کشاورزی است (۱۴). از طرفی دیگر، با گسترش نفوذ اینترنت و فراگیر شدن دسترسی به تلفن‌های هوشمند، مشتریان برای انجام خدمات مختلف مالی خود از این امکانات استفاده نمایند. این امکانات جدید، باعث ظهور شرکت‌های نوپا و جوانی شده است که تحت تاثیر مقررات شدید بانکی نبوده و می‌توانند به سرعت شروع به تولید محصول‌ها و خدماتی کاربرپسندتر و ساده‌تر از شرکت‌های فناورانه سنتی بانکی نمایند. به این محصول‌ها و مدل‌های کسب‌وکار جدید در صنعت خدمات مالی، فینتک اطلاق می‌گردد (۱۵). بسیاری از تحلیل‌گران، آینده صنعت بانکداری را در گرو رشد فین‌تک می‌دانند، به گونه‌ای که تمایل به سرمایه‌گذار در این شرکت‌های نوپا، به سرعت زیادی در حال رشد است. فناوری مالی که به همگرایی دو مفهوم امور مالی

شرکت‌های بزرگی مانند مایکروسافت، گوگل، فیس‌بوک که هم‌اکنون در فهرست برترین شرکتهای دنیا قرار دارند، ابتدا به ساکن استارت‌آپ بوده‌اند و بر پایه یک ایده نوآورانه و تشکیل یک تیم کاری به وجود آمده‌اند. آدورا چئونگ^۱، موسس و مدیرعامل کمپانی هوم جوی^۲ که یکی از استارت‌آپ‌های مطرح ایالات متحده در سال ۲۰۱۳ بوده، در تعریف استارت‌آپ چنین اظهار نظر کرده است: "تأسیس یا پیوستن به یک استارت‌آپ به معنای یک تصمیم جدی برای جدا شدن از شرایط ایده آل و پایدار به منظور دستیابی به رشد برق‌آسا و تلاش برای ایجاد موجی از تغییرات در مدت زمان کوتاه است (۱۲)."

نیل بلومنتال^۳، موسس و مدیرعامل کمپانی واری پارکر^۴ استارت‌آپ را این چنین تعریف می‌کند: "استارت‌آپ یک کمپانی نوپا است که راه حلی نوین را برای یک مسأله ارائه می‌کند؛ در حالی که تضمینی برای موفقیت کمپانی از طریق راه حل ارائه شده وجود ندارد (۱۳). استارت‌آپ‌ها فارغ از تعاریف متعددی که در توصیف آنها ارائه می‌شود، شکل تازه از کسب‌وکار و اکوسیستم متفاوت و پرتحرکی دارد که این به واسطه تحقق موفقیت و اندازه‌گیری آن،

³ Neil Blumenthal

⁴ Vary Parker

¹ Adora Cheong

² Homejoy

بررسی ریسک ارائه تسهیلات داشت. در نتیجه درخواست افراد زیادی مورد قبول واقع نمی شد یا افراد مجبور به پرداخت بهره بالایی در ازای دریافت وام بودند. فین تک از اطلاعاتی برای بررسی اعتبار مشتریان استفاده می کند که بانک های سنتی هرگز به آنها توجه نمی کردند، لذا افراد بیشتری امکان دسترسی به سرمایه هایی شخصی و تجاری را پیدا می کنند. هر یک از این مزایا به دلیل توسعه استفاده از سیستم های کامپیوتری قدرتمند و نرم افزارها و متخصصین داده قابل حصول بوده است. تعداد متخصصین و ارائه دهندگان خدمات مالی پایه مانند امورات بانکی، سرمایه گذاری، وام گیری و پس انداز روند رو به رشد دارد. این شرکتها همچنین در حال آغاز فعالیت هایی در جهت درخواست وام مسکن و حتی خرید بیمه هستند که امکانات بیشتری را در اختیار مشتریان می گذارند (۲۰). به طور کلی می توان مزیت های شرکت های فین تک را در موارد زیر بیان نمود: خدمات مالی با استاندارد بالا و هزینه کم، مبتنی بر اینترنت و در نتیجه و تمرکز کمتر بر فاصله جغرافیایی، تغییر دادن رفتار مشتری، رویه های کمتر در ارائه خدمات مالی، ریسک نسبتا پایین خدمات محصولات مالی (۸). تبادلات مالی به علت حساسیت بالا و ارزش افزوده فراوانی که برای طرفین دارند، همواره گزینه مناسبی برای هکرها و سارقان اینترنتی بوده اند. افزون بر این، نفس اینکه یک شرکت کوچک و تازه تأسیس بتواند بخش قابل توجهی از مبادلات مالی کاربران را در اختیار خود بگیرد، برای نهادهای مقررات گذار و حاکمیت حساسیت زاست. اگر فعالیت استارت آپهای فین تکی بدون نظارت، البته نظارتی معقول و در سطح بهینه، صورت بگیرد، فعالیت شبه بانکی آنها علی الخصوص ذخیره پول کاربران در کیف پول الکترونیکی شائبه خلق پول را در برداشته و گسترش آن باعث کاهش نفوذ بانک مرکزی و محدود شدن امکان اعمال سیاست های تنظیمی می شود (۲۱).

استارت آپ های فین تک در ایران نیز از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است و در سال های اخیر با رشد قابل ملاحظه ای همراه بوده است. نیاز روزافزون به خدمات مالی دیجیتال، اهمیت کیفیت خدمات، کاهش هزینه های انجام تراکنش و پدیدار شدن شرکت های نوآفرین جدید نشان از فضایی رقابتی در این حوزه دارد. بنابراین برای موفقیت استارت آپ های فین تک در این عرصه رقابتی باید عوامل موثر شناسایی و مورد پایش قرار گیرند. این عوامل حیاتی موفقیت شرکت های نوپای فناوری مالی در نهایت منجر به بروز پیامدهای اجتماعی می شود. دانش جوان حوزه خدمات مالی فناورانه سبب شده تا ادبیات پژوهش و مبانی نظری موجود از کفایت لازم برای شناسایی این عوامل برخوردار نباشد. هیچ تحقیقی که به بررسی مدل موفقیت این استارت آپها در بستر جامعه ایرانی پرداخته باشد، وجود ندارد. بنابراین در ادامه با رویکردی داده بنیاد کوشش شده است عوامل حیاتی موفقیت استارت آپ های فین تک در کشور شناسایی شد و پیامدهای اجتماعی آنها بررسی شود. تحقیق حاضر به دلیل آنکه سازه موفقیت استارت آپهای فین تک ایران و پیامدهای اجتماعی این پدیده را برای اولین بار معرفی و شناسایی کرده است، در بالاترین سطح مشارکت نظری قرار می گیرد.

و فناوری اشاره دارد (۱۶). واژه «فین تک» به «کنسرسیوم تکنولوژی خدمات مالی» اشاره می کند و پروژه ای است که توسط شرکت سیتی گروپ برای شبیه سازی همکاری تکنولوژیکی معرفی گردید. امروزه «فین تک» یک اسم مرتبط با شرکتهایی است که از تکنولوژی های نوآورانه مدرن (همانند نرم افزار) برای توانمندسازی ارائه خدمات مالی بهره می برند (۱۷). در یک مفهوم گسترده تر، بنظر می رسد فین تک یک بازار جدید باشد که مالی و تکنولوژی را با هم ادغام کرده است و جایگزینی برای ساختارهای مالی سنتی از طریق فرآیندهای فناوری محور جدید است (۱۸).

تعریف مرزهای بخش فین تک بسیار پیچیده است. گزارش اکسنجر و سی بی اینسایت، شرکت های فین تک را به عنوان شرکت هایی تعریف می کنند که تکنولوژی هایی برای بانکداری و تامین مالی شرکت، بازار سرمایه، تحلیلگری داده های مالی و مدیریت پرداخت و مالی شخصی ارائه می کنند. در «گزارش فین تک ۲۰۱۵: روندهای سرمایه گذار در فین تک» که توسط بانک سیلیکون والی ارائه شده است فین تک شرکتهایی است که از تکنولوژی در وام دادن، تامین مالی شخصی، پرداخت ها، خرده فروشی، سرمایه گذاری های سازمانی، تامین مالی، انتقال وجه، خدمات مشتری تحقیقات مالی و زیرساخت بانکداری استفاده می کنند. با توجه به توضیحات ارائه شده می توان گفت که این عبارت از دو بخش فناوری و مالی تشکیل شده است: منظور از بخش فناوری، بیشتر و شاید تماماً، فناوری اطلاعات باشد. به عبارت دیگر، به کارگیری فناوری اطلاعات در توسعه راهکارهای حوزه مالی مبتنی بر نوآوری و نظام شبکه ای به گونه ای فراتر از راهکارهای سنتی و رسمی بازار بانکی و بازار سرمایه؛ معنی قابل استنباط از این واژه در عبارت Fin-Tech است. منظور از بخش مالی محدود به حوزه خدمات مالی نیست، بلکه برعکس گستره بزرگی از بازار و صنعت مالی را شامل می شود که عبارت اند از: نظام پرداخت، نظام تبادل ارز، خدمات و محصولات بانکی، خدمات تامین سرمایه، بازار سرمایه و معاملات سهام، خدمات و محصولات بیمه ای، مدل های مالی در تجارت الکترونیک به صورت مستقل از ساختارهای معمول بانکی، ارزهای الکترونیکی، خدمات حسابداری و توسعه دانش مالی به صورت عمومی (۱۹).

دو دلیل اصلی برای راه اندازی شرکت های فناوری مالی وجود دارد؛ دلیل نخست آن است که فناوری مالی می تواند تقاضاهای سودآوری برای خدمات مالی ایجاد نماید که پیشتر توسط شرکتهای مالی سنتی ارائه نمی شد. دلیل دوم در تبیین ضرورت راه اندازی شرکت های فناوری مالی را می توان معرفی بازارهای جدید برای فروش محصولات بر پایه فناوریهای نوین دانست. (۱۶). فین تک عملیات اقتصادی را برای مردم عادی نیز تغییر داده است و عموم مردم اکنون به خدمات مالی دسترسی دارند که قبلا فقط در اختیار افراد ثروتمندی بود که رتبه اقتصادی بالایی داشتند. از منظر سرمایه گذاری، تکنولوژی امکان سرمایه گذاری را برای عموم راحت تر و ارزان تر کرده است. این یعنی امکاناتی که قبلا فقط برای سطح مالی خاصی رزرو شده بود هم اکنون در دسترس همه قرار دارد. از طرفی در گذشته، پذیره نویس داده های بسیار کمی برای

مواد و روش ها

نوع‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر یک مطالعه بنیادی است که با هدف مطالعه پیش-ران‌های موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک در ایجاد تغییرات اجتماعی در ایران انجام شده است. این مطالعه از منظر فلسفی در دسته پژوهش‌های تجربه‌گرایانه قرار می‌گیرد و با رویکردی قیاسی انجام شده است. از منظر نوع داده‌ها، پژوهش حاضر با رویکرد کیفی انجام شده است و از منظر بازه زمانی گردآوری داده‌ها در دسته پژوهش‌های پیمایشی-مقطعی قرار دارد. ابزار اصلی گردآوری داده‌های پژوهش، مصاحبه‌های نیم‌ساخت‌یافته می‌باشد. قلمرو مکانی این مطالعه استارت‌آپ‌های فینتک ایران می‌باشد.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

با توجه به اینکه داده‌های مورد نیاز این پژوهش به روش کیفی جمع‌آوری شده است، حجم نمونه شامل خبرگان تجربی (بنیانگذاران و مدیران استارت‌آپ‌های فینتک ایران) به صورت غیراحتمالی و هدفمند انتخاب شده است. نمونه‌گیری تا دستیابی به اشباع نظری ادامه یافته و بر این اساس ۱۰ نفر از افراد واجد شرایط در این مطالعه شرکت کرده‌اند.

روش و ابزار گردآوری داده‌ها

برای گردآوری داده‌های پژوهش از مصاحبه و ابزار پرسشنامه استفاده گردیده است. از آنجا که برای مطالعات کیفی که با هدف اکتشافی و طراحی الگو انجام می‌شوند مصاحبه‌های نیم‌ساختار یافته مناسب‌تر هستند (دانایی‌فرد و همکاران، ۱۳۹۳)، در این تحقیق نیز از مصاحبه نیم‌ساختارمند با خبرگان استفاده شده است.

پایایی

مصاحبه‌های تحقیق حاضر مبتنی بر یک راهنما یا پروتکل و با استفاده از مصاحبه‌شوندگان حوزه‌های مختلف فینتک انجام شده و

داده‌ها با دقت ضبط و ثبت گردیده‌اند. همچنین یکی از اساتید که مسلط به اصول روش کیفی می‌باشد در بیش از نیمی از مصاحبه‌ها حضور داشته است. در انتها نیز نتایج مصاحبه‌ها به رویت برخی از مصاحبه‌شوندگان رسیده و نتایج با اساتید کنترل شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از اصول مرتبط با نظریه زمینه‌ای شامل تحلیل مقایسه‌ای مداوم، کدگذاری و ایجاد مفاهیم و مقوله‌ها استفاده شده است. نظریه زمینه‌ای نسخه‌های مختلفی دارد که با یکدیگر تفاوت‌هایی در نحوه مواجهه با داده‌ها، کدگذاری و نحوه گزارش یافته‌ها دارد. در تحقیق حاضر از اصول جی تی سیستماتیک که اشتراوس و کوربین^۱ بانی نخست آن هستند، استفاده شده است. لذا، خروجی این مرحله مدل پارادایمی است که دارای سه جزء شرایط یا بسترها (شرایط علی، زمینه، شرایط مداخله‌گر) و تعامل‌ها یا راهبردها، و پیامدها است. داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌های عمیق نیمه ساخت یافته با کدگذاری داده‌ها در سه مرحله زیر انجام گرفته است:

۱. کدگذاری باز؛
۲. کدگذاری محوری
۳. کدگذاری انتخابی (گزینشی).

یافته‌ها

جهت شناسایی پیش‌ران‌های موفقیت و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران با رویکرد داده بنیاد، مصاحبه‌های تخصصی نیم‌ساخت یافته با خبرگان استارت‌آپ‌های فینتک ایران صورت گرفته است. در این مرحله پیش از شروع مصاحبه هفت سوال باز در نظر گرفته شده است و در طول فرایند مصاحبه این پیش‌بینی در نظر گرفته شده است که سوالات جدیدی نیز مطرح شود.

جدول ۲. سوالات مصاحبه

ردیف	سوالات
۱	مولفه‌های اصلی در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟
۲	شرایط مداخله‌گر در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟
۳	شرایط علی در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟
۴	مولفه‌های بستر و زمینه‌ساز در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟
۵	راهبردها و اقدامات کارآمد در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟
۶	اقدامات کارآمد مدل در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟
۷	پیامدهای در شناسایی پیش‌ران‌ها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران کدامند؟

تکرار در کدهای استخراجی بوده است. در تحقیق حاضر از هر دو نوع کدگذاری متصل به متن^۲ و بر ساخته شده از متن^۳ استفاده شده است. پس از اختصاص کد به گزاره‌ها، کدهای به دست آمده از مصاحبه‌ها با یکدیگر مقایسه شد تا کدهای مشابه در کنار یکدیگر قرار گیرند. در یک فرایند مقایسه‌ای مستمر کدهای کم تکرار و

برای اینکه پژوهشگر با عمق و گستره محتوایی داده‌ها آشنا شود اقدام به بازخوانی مکرر داده‌ها و خواندن داده‌ها به صورت فعال (جستجوی معانی و الگوها) شد جریان تجزیه و تحلیل با اضافه شدن هر مصاحبه به همین ترتیب تکرار شد. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. ملاک دستیابی به اشباع نظری رسیدن به

² In vivo code

³ Constructed code

¹ Strauss & Corbin

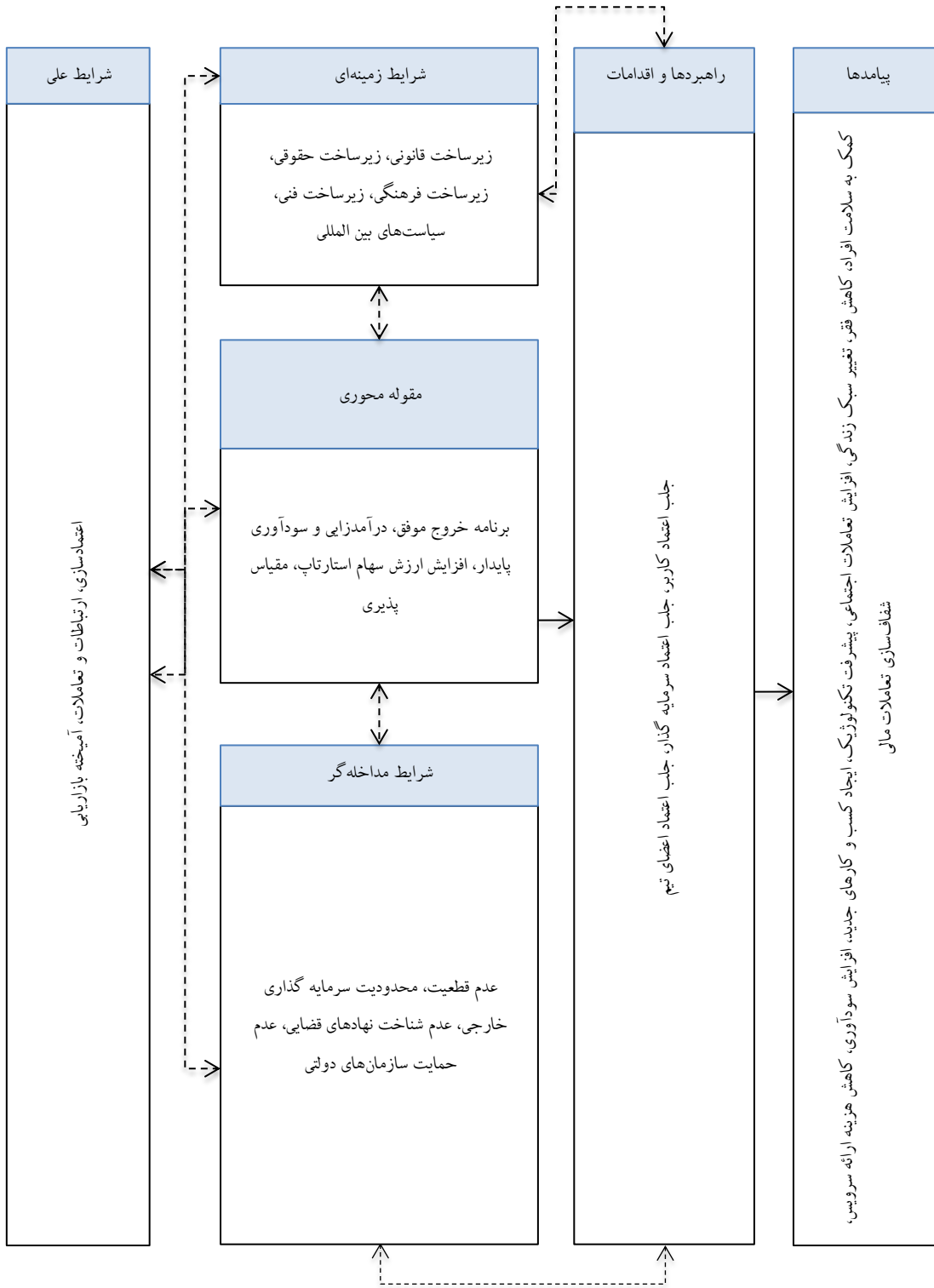
ای، علی، مداخله گر)، تعاملات (عمل/تعامل یا راهبردها) و پیامدها دسته بندی شدند. در نهایت ۶ پارادایم، ۹ مقوله اصلی ۳۵ شاخص به دست آمد.

کم اهمیت حذف و کدهای پر تکرار و مهم تر به مفاهیم تقلیل یافته‌اند. در نهایت تعداد ۲۹۹ کد به دست آمد. سپس کدهای حاوی معانی مشابه در کنار یکدیگر و زیر یک مفهوم انتزاعی بزرگتر که همه آن‌ها را در بگيرد قرار گرفتند و مقوله های سطح دوم ساخته شدند. در ادامه مقوله ها در قالب متغیرهای محوری شرایط (زمینه

جدول ۳. مقولات شناسایی شده

پارا دایم	مقوله اصلی	مقوله فرعی
۱	آمیخته بازاریابی	شناسایی فرصت بازار (نیاز مغفول مانده)، تحقیقات بازاریابی، انتخاب بازار هدف، طراحی محصول (ارزش آفرینی، بومی سازی، نوآوری)، برقراری ارتباطات بازاریابی، رصد رقبا، زمان ورود بازار
۲	ارتباطات و تعاملات	ارتباطات تیم (کار تیمی، در دسترس بودن مدیران، روابط شفاف بین بنیانگذاران) و تعاملات برون سازمانی (تعامل با سازمانهای قانون گذار، تعامل با ذی نفعان)
۳	عوامل کلان محیطی	عوامل قانونی (قوانین و مقررات، ساختار رگولاتوری، دانش رگولاتور)، عوامل فرهنگی (سواد استفاده از فناوری، سبک زندگی)، عوامل سیاسی (سیاست‌های داخلی و بین المللی)، زیرساخت تکنولوژیک
۴	رویکردهای جهانی	ظهور تکنولوژی های جدید، ایده های کسب و کاری جدید و استانداردهای جهانی
۵	موفقیت استارتاپ	برنامه خروج موفق، عملکرد مالی (درآمدزایی و سودآوری پایدار)، توسعه بازار (تعداد کاربر فعال، سهم بازار تراکشی)، افزایش ارزش سهام استارتاپ
۶	ابهام	شرایط ابهام و عدم قطعیت، محدودیت سرمایه گذاری خارجی، عدم شناخت نهادهای قضایی، عدم حمایت سازمانهای دولتی
۷	اعتمادسازی	جلب اعتماد کاربر، جلب اعتماد سرمایه گذار، جلب اعتماد اعضای تیم
۸	ارزش آفرینی برای جامعه	تغییر سبک زندگی، ارتقای کیفیت زندگی (ارتقاء دانش، ارتقاء سلامت، ارتقاء رفاه و ارتقاء امنیت جامعه)، پیشرفت تکنولوژیک
۹	ارزش آفرینی برای کسب و کارها	احیای کسب و کارهای کوچک، ایجاد کسب و کارهای جدید، تسهیل و تسریع ارائه خدمات مالی، کاهش هزینه ارائه سرویس

مدل پارادایمی به دست آمده از شناسایی پیش‌رانها و پیامدهای اجتماعی استارتاپ‌های فینتک ایران در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱. مدل پارادایمی پیش‌ران‌ها و پیامدهای استارت‌آپ‌های فینتک ایران

ارائه سرویس و شفاف‌سازی تعاملات مالی منجر می‌شود، دریافت نمایند.

این مطالعه با محدودیت‌هایی نیز مواجه بوده است. نبود پشتوانه علمی کافی و دانش بومی‌شده پیرامون استارت‌آپ‌های فینتک، تازگی و جوان بودن موضوع از نظر مفهوم‌سازی مقوله موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک ایران محدودیت‌هایی ایجاد کرده است. نبود تجربه عملیاتی در استارت‌آپ‌های فینتک ایران و آمار و ارقام دقیق در این زمینه محدودیت دیگری بود. به پژوهشگران آتی توصیه می‌شود تحقیقات آتی با استفاده از مدل ارائه شده در فاز کیفی تحقیق حاضر، پژوهش کمی روی استارت‌آپ‌های فینتک ایران انجام دهند. همچنین در حوزه مالی سازمانها و شرکتهای مختلفی حضور دارند که موفقیت فین‌تک‌ها به آن سازمانها گره خورده و یکی از ارکان مهم صنعت مالی به حساب می‌آیند. انجام تحقیق مشابه در این شرکتهای و مقایسه یافته‌های آنها با یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند منجر به خلق بینش جدیدی شود. پیشنهاد می‌شود با توجه به عوامل شناسایی شده و پیشنهادهای ارائه شده در تحقیق حاضر در تحقیقات آتی نسبت به ارائه برنامه‌های عملی برای راه اندازی استارت‌آپ فین‌تک در ایران اقدام شود.

References

- Jaksic, M., & Marinc, M. (2019). Relationship banking and information technology: The role of artificial intelligence and FinTech. *Risk Management*, 21(1), 1-18.
- Sheng, T. (2020). The effect of fintech on banks' credit provision to SMEs: Evidence from China. *Finance Research Letters*, 101558.
- Fathi, Priya; Amirzadeh, Shirin. (2019), Designing Financial Technology (Fintech) Marketing Strategy in Innovative Companies, *Parsmodir Marketing Quarterly*, Volume 6, Number 18, Pages 1-11.
- Zinchak, A. (2020). Developing marketing strategy for fintech start-up, *Research Management System*, 26(1), 81-93.
- Leong, C., Tan, B., Xiao, X., Tan, F. T. C., & Sun, Y. (2017). Nurturing a FinTech ecosystem: The case of a youth microloan startup in China. *International Journal of Information Management*, 37(2), 92-97.
- Acar, O., & Çıtak, Y. E. (2019). Fintech integration process suggestion for

براساس الگوی متغیرهای اعتمادسازی، مهارت‌های ارتباطی و آمیخته بازاریابی به عنوان عوامل علی در نظر گرفته شده‌اند. این عوامل به تنهایی نمی‌توانند موفقیت استارت‌آپ‌ها را تضمین کنند به عبارت دیگر این عوامل شرط لازم بوده و کافی نیستند. برخی شرایط زمینه‌ای نیز باید فراهم باشد که شامل زیرساخت قانونی، زیرساخت حقوقی، زیرساخت فرهنگی، زیرساخت فنی و سیاست‌های بین‌المللی است. پیامدهای این رویه نیز در قالب ارزش‌آفرینی برای جامعه و ارزش‌آفرینی برای کسب و کارها قابل بیان است. ارزش‌آفرینی برای کسب و کارها شامل ایجاد کسب و کارهای جدید، کاهش هزینه ارائه سرویس و شفاف‌سازی تعاملات مالی است که در نهایت به افزایش سودآوری منتج خواهد شد. از سوی دیگر موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک مزایایی برای جامعه دارد که می‌تواند در حوزه کاهش فقر، تغییر سبک زندگی، افزایش تعاملات اجتماعی و پیشرفت تکنولوژیک تبیین شود.

نتیجه‌گیری

در این مطالعه پیش‌رانها و پیامدهای اجتماعی استارت‌آپ‌های فینتک ایران شناسایی شده است. نتایج نشان داده است مدیران و سرمایه‌گذاران فعال در استارت‌آپ‌های فینتک ایران، می‌توانند با به‌کارگیری آمیخته بازاریابی مناسب و ایجاد ارتباطات داخلی سازنده و تعاملات مثبت بیرونی به درآمدزایی و سودآوری پایدار و افزایش ارزش سهام استارت‌آپ دست یابند. لازم به ذکر است، موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک، به شرایط بسترساز مهمی نظیر زیرساخت قانونی، زیرساخت حقوقی، زیرساخت فرهنگی، زیرساخت فنی، سیاست‌های بین‌المللی بستگی دارد. در صورت اعتمادسازی میان مدیران و مشتریان به کمک مهارت‌های ارتباطی، می‌توان دستیابی به پیامدهای مثبت را تضمین نمود. موفقیت استارت‌آپ‌های فینتک پیامدهای اجتماعی مهمی از جمله تغییر سبک زندگی افراد، ارتقای کیفیت زندگی (ارتقاء دانش، ارتقاء سلامت، ارتقاء رفاه و ارتقاء امنیت جامعه)، پیشرفت تکنولوژیک دارد. از طرفی با تأثیر بر ایجاد کسب و کارهای جدید، احیای کسب و کارهای کوچک، کاهش هزینه ارائه و دریافت سرویس و تسهیل و تسریع ارائه خدمات مالی برای کسب و کارها خلق ارزش می‌کند.

در این میان، چالش‌هایی برای استارت‌آپ‌های فینتک ایران نیز وجود دارد. عواملی نظیر فقدان رگولاتور مستقل، تعداد واحدهای نظارتی، عدم وجود قوانین در حوزه‌های جدید، تجمع قوانین و محدودیت‌های قانونی، تصمیمات یک شبه و ناگهانی، عدم به روز بودن دانش رگولاتور، ابهام و عدم قطعیت، محدودیت سرمایه‌گذاری خارجی، عدم شناخت نهادهای قضایی، عدم حمایت سازمان‌های دولتی می‌توانند در تصمیمات مهم مدیران استارت‌آپ‌های فینتک ایران تأثیر ایجاد کنند و مانع از دستیابی به اهداف مدنظر گردند. در این راستا، مدیران استارت‌آپ‌های فینتک ایران می‌توانند با به‌کارگیری استراتژی‌هایی نظیر جلب اعتماد کاربر، جلب اعتماد سرمایه‌گذار، جلب اعتماد اعضای تیم بر چالش‌های موجود غلبه نمایند و ماحصل تلاش‌های خود را که به سلامت افراد، کاهش فقر، تغییر سبک زندگی، افزایش تعاملات اجتماعی، افزایش سودآوری، کاهش هزینه

opportunities of startups in the country, 70 pages.

15. Asadi-Ghanbari, A., Taba's Health, S. and Daneshgar, A. and Heydari, F. (2015). Fintech or their opportunity and role in the future of banking, an accepted article in the Proceedings of the 6th National Conference on Electronic Banking and Payment Systems, 1-25.

16. Mohammadi Qomi, S., Hekmat, S. and Islamic, Z (2015). The progress of financial technologies and its impact on the future of the banking industry: strategic analysis, trend quarterly, year 23, number 73, 122-91.

17. Arner, D. W., Barberis, J., & Buckley, R. P., The Evolution of FinTech: A New Post-Crisis Paradigm? University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper No. 2015/047. 2015.

18. Dapp, T., FinTech - The digital (r)evolution in the financial sector: Algorithm-based banking with the human touch. Frankfurt am Main: Deutsche Bank Research. 2014.

19. Turk-Tabrizi; AD (1396). A trend called fintech (advantages, challenges), resourcefulness; Scientific and educational monthly magazine for management, volume 28, number 295, 9-10.

20. Ahadshafaq, A. and Abdullahi Dezfuli-Najad, 1396. Investigating the opportunities and threats of Fin and Tech for Iran's banking system, Quarterly Journal of Economics, Financial Management and Accounting, 3rd period, 210-202.

21. Nosrati-Qazvin-Nejad, M. Astronomer, S. and Khalji, M. (2016). Investigating the innovations of the financial system focusing on financial technologies: Fintech, an accepted article in the collection of articles of the National Conference on Management, Entrepreneurship and Communication Skills, 1-18.

banks. Proceedings of Computer Science, 158, 971-978.

7. Asadullah, Mehssa; secondary, messenger; Hamidi, Ali. (2018), Electronic banking business model based on the emergence of fintechs and financial startups, Technology Development Management Quarterly, Volume 7, Number 2, pp. 195-247.

8. Qolizadeh, Hassan; Ghasemnejad, Maitham (2016), Banking and Fintech: Challenge or Opportunity?, Business Review Quarterly, Volume 17, Number 80, pp. 31-39.

9. Charkhah, Ch., Fartosi, M. and Malairi, M. (2013). Investing in new businesses (start-ups) with a view to the state of the country and the region, the center for the development of information technology and digital media.

10. Sakhavi, Alipour M. 2015. The Relationship between Entrepreneurship and Startup, a Week Dedicated to Startups, 1: 23-40 (In Persian).

11. Kassicieh, S. and N. Rahal. 2007. A model for disruptive technology forecasting in strategic regional economic development, Technological Forecasting & Social Change, 9: 1718-1732.

12. Behbodi Ganjeh, M. and Abbasi Khah, H (2016). Identifying effective factors affecting startup survival by examining the moderating role of human capital (case study: Digikala startups; Bamilo, Divar Vashipour), accepted article in the collection of articles on management based on intelligence, 1-24.

13. Ghaemi, M., Dehghan Dehnavi, M. and Sadat Moradi, N. (2016). Investigating the status of banking startups in the field of modern banking services (a case study of Iran's banking system), Scientific and Promotional Quarterly of Islamic Economics and Banking, No. 20, 119-139.

14. Management and Economy Strategic Report (2017). Challenges and